

แลกเปลี่ยนเรียนรู้สำหรับบุคลากรสาธารณสุข

การดำเนินงานคัดกรองมะเร็งปากมดลูก และมะเร็งเต้านมในชุมชน

โรงพยาบาลภักดีชุมพล จังหวัดชัยภูมิ

โดย : นางสาววันทนีย์ ทองมูล พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ ปฏิบัติงาน กลุ่มงานบริการด้านปฐมภูมิและองค์รวม โรงพยาบาลภักดีชุมพล

สรุปภาพรวมผลการดำเนินงานคัดกรองมะเร็งเต้านมและมะเร็งปากมดลูก จังหวัดชัยภูมิ

1. การคัดกรองมะเร็งเต้านม (ปีงบประมาณ 2566 – 2569)

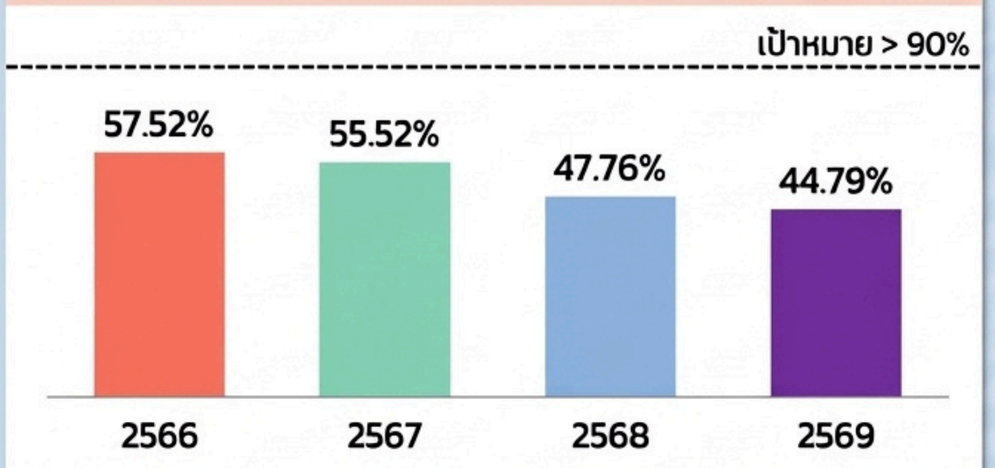

แนวโน้มลดลงต่อเนื่อง (เฉลี่ย ~4.2%/ปี)
ต่ำกว่าเกณฑ์เป้าหมาย (>90%) ทุกปีงบประมาณ
เร่งรัดการคัดกรองเต้านมด้วยตนเอง (BSE) และบันทึกข้อมูล HDC

2. การคัดกรองมะเร็งปากมดลูก (ปีงบประมาณ 2566 – 2570)

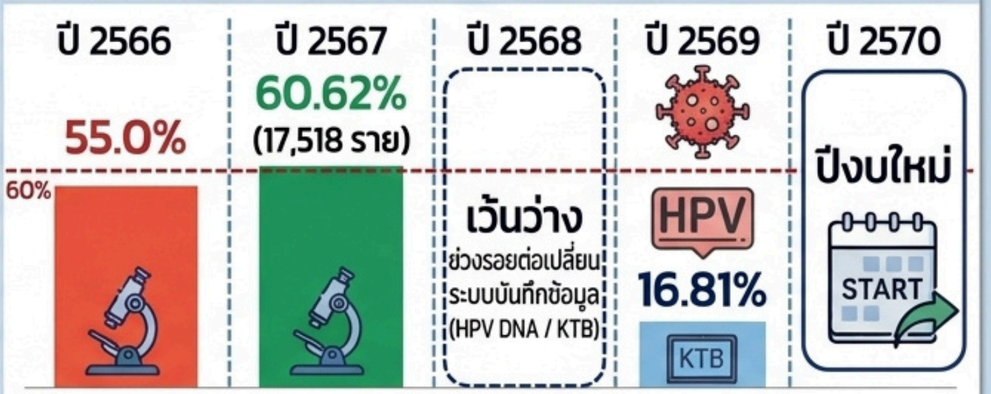

ต่ำกว่าเกณฑ์ (<60%)	ผ่านเกณฑ์ (≥60%)	ปีงบประมาณ 2568	ผลงานภาพรวม ปี 2569	กำลังเริ่มดำเนินงาน ปีงบประมาณใหม่
• รายละเอียด: 6 อำเภอผ่านเกณฑ์ (หนองบัวแดง 124.6%, ภักดีชุมพล 108.8%, เนินสง่า 93.4%,93.4%, เมืองชัยภูมิ 62.1%)	• 4 อำเภอหลักผ่านเกณฑ์ (ภูเขียว 147.13%, คอนสาร 100.25%, จัตุรัส 72.03%, ซับใหญ่ 71.37%)	• อยู่ระหว่างปรับเปลี่ยนแนวทางและระบบคีย์ข้อมูล	• Top 3 อำเภอ: บ้านแท่น 42.31%, ซับใหญ่ 31.95%, เมืองชัยภูมิ 29.86%	• เร่งรัดคัดกรอง HPV DNA และบันทึกข้อมูลผ่านระบบ KTB

ข้อเสนอแนะเชิงบริหารจัดการภาพรวมจังหวัด

- เร่งรัดการคัดกรองเชิงรุกทั้งมะเร็งเต้านม (BSE/CBE) และมะเร็งปากมดลูก (HPV DNA) ในทุกอำเภอ
- ติดตามและตรวจสอบการบันทึก/ส่งออกข้อมูลในระบบ HDC และ KTB ให้ครบถ้วนเป็นปัจจุบัน

ประมวลผลข้อมูลจากระบบ HDC จังหวัดชัยภูมิ ณ วันที่ 22/11/69

วิวัฒนาการการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก

ยุคที่ 1: ตรวจเซลล์วิทยา & โปรแกรมฐานข้อมูลเดิม

โปรแกรมฐานข้อมูลเดิม

Pap smear / VIA
โปรแกรม CxS_2010 &
JHCIS / HOSxP

ยุคที่ 2: เปลี่ยนผ่านสู่ HPV DNA Test

ตรวจหาเชื้อ HPV ความเสี่ยงสูง
คีย์ข้อมูลผ่านโปรแกรม
HPVcxs2020

ยุคที่ 3: ยุคดิจิทัล & บันทึกผ่าน KTB

ตรวจคัดกรอง HPV DNA test
คีย์ข้อมูลในระบบ KTB
ยืนยันตัวตน Authen Code &
เบิกจ่ายรวดเร็ว

การดำเนินงานคัดกรองมะเร็งเต้านม/มะเร็งปากมดลูก โรงพยาบาลภักดีชุมพล

“ขับเคลื่อนงานในชุมชนโดยชุมชน”

การมีส่วนของ
ภาคีเครือข่าย

ชุมชนมีส่วนใน
การร่วมวางแผน
การดำเนินงาน

ประชาสัมพันธ์
และการดำเนินงาน

ผู้นำชุมชน
อสม.
อปท/อบต.(สนับสนุนงบประมาณ)

จุดแข็ง/ ข้อจำกัด
ของแต่ละชุมชน

ดำเนินการโดย
ชุมชนมีส่วนร่วม

การดำเนินงานเชิงรุก

1. ค้นหากลุ่มเป้าหมาย
2. ตรวจสอบกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่โดย อสม.
3. เตรียมอุปกรณ์ ชุดตรวจ HPV DNA test แบบให้ความรู้ และแบบบันทึกข้อมูลคัดกรองมะเร็งเต้านม และมะเร็งปากมดลูก
4. ประสานชุมชนเพื่อประชาสัมพันธ์โครงการ
5. อสม. นำอุปกรณ์แจกกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่รับผิดชอบ
6. อสม. นำอุปกรณ์ส่งโรงพยาบาล
7. บันทึกข้อมูลในระบบ
8. แจ้งผล/คืนข้อมูลให้ชุมชน

การดำเนินงานเชิงรับ

- ให้บริการคลินิกวางแผนครอบครัว ทุกวันพฤหัสบดี 08.00 น.-15.30 น.
- จัดโครงการคัดกรองมะเร็งเต้านม/ปากมดลูก ประจำปี

1. ค้นหากลุ่มเป้าหมาย

2. ตรวจสอบกลุ่มเป้าหมาย ในพื้นที่โดย อสม.

3. เตรียมส่งจดหมายเชิญ กลุ่มเป้าหมายพร้อมกับ บัตรสอยดาวลุ้นของรางวัล

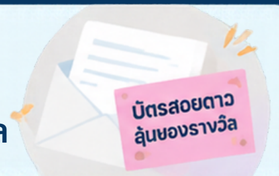

4. ประสานชุมชน เพื่อประชาสัมพันธ์ โครงการ

5. อสม.ส่งจดหมายแจก กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ รับผิดชอบ

6. กลุ่มเป้าหมาย มารับการ ตรวจคัดกรองที่โรงพยาบาล พร้อมลุ้นรับรางวัล

7. บันทึกข้อมูลในระบบ

8. แจ้งผลผู้ป่วย/ส่งรักษาต่อ ในรายที่ผิดปกติ /คืนข้อมูลให้ชุมชน

ปัญหาและอุปสรรค

- ปัญหาในพื้นที่ : ประชากรกลุ่มเป้าหมาย (อาชีพ /การย้ายที่อยู่/กลุ่มเปาะบาง)
- ระบบรอยต่อข้อมูล : (การติดตามข้อมูล, การดูแลผู้ป่วยต่อเนื่อง)
- กลุ่มเป้าหมายขาดการตระหนัก

แนวทางแก้ไข

- คืนข้อมูล ถอดบททเรียนจากปัญหา วางแผน แก้ไขปัญหาร่วมกันกับชุมชน
- ดำเนินการโดยการบูรณาการ ประชุม อบต.สัญจร/ประชุมหมู่บ้าน-กิจกรรมในชุมชน
- มีการประสานงาน/คืนข้อมูล ระหว่าง รพช. รพสต. ต่อเนื่อง
- พัฒนาศักยภาพ อสม./ผู้นำชุมชน ให้มีองค์ความรู้ เป็นผู้นำด้านสุขภาพ

**“รู้ปัญหาชุมชน
แก้ปัญหาโดยชุมชนมีส่วนร่วม”**

ขอบคุณค่ะ

